

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	23240 Переклад із португальської та з англійської мов
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	035 Філологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	23240
Назва ОП	Переклад із португальської та з англійської мов
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.053 романські мови та літератури (переклад включно), перша - португальська
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Забужанська Інна Дем`янівна, Райлянова Вікторія Едуардівна, Мельник Наталія Іванівна, Малишева Марія Геннадіївна, Амеліна Світлана Миколаївна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	11.04.2023 р. – 13.04.2023 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/035/2022-2023/23240-translation-from-portuguese-and-english.pdf
Програма візиту експертної групи	https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/accreditation/035/2022-2023/23240-Program-of-expert-visits.pdf

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

На підставі аналізу даних, наданих у відомостях про самооцінювання, документів у вільному доступі на сайті університету і отриманих на запит ЕГ, зустрічей під час онлайн-візиту, ЕГ дійшла висновку про відповідність ОП вимогам критеріїв 1-9. ОП відповідає стратегічним напрямам і місії університету. Відсутність дискримінаційних положень чітко прослідковується у зрозумілих і доступних Правилах прийому на ОП. Використання різноманітних форм і методів навчання і викладання здійснюється диференційовано відповідно до специфіки ОК, що сприяє досягненню цілей та програмних результатів навчання, а також базується на принципах студентоцентрованого підходу та академічної свободи. ЕГ переконалась, що в умовах карантину й воєнного стану створено всі технічні умови для забезпечення безперервного освітнього процесу для здобувачів за цією ОП, зокрема, з використанням системи «Triton». На окрему увагу заслуговує кваліфікація викладачів, більшість з яких мають досвід практичної роботи перекладачами. Матеріально-технічна база повною мірою дозволяє забезпечити якість освітнього процесу. Здобувачам надається якісна всебічна підтримка – інформаційна, організаційна, психологічна. Вище зазначені загальні враження дають змогу ЕГ зробити висновок про те, що ОП відповідає вимогам усіх критеріїв. Виявлені слабкі сторони ОП не є критичними і можуть бути виправлені до кінця поточного або початку нового навчального року. ЕГ вбачає перспективи розвитку ОП у подальшому розвитку програм академічної мобільності; запрошенні до викладання на ОП носіїв португальської мови; співпраці з дипломатичними представництвами португаломовних країн, державною установою «Камоенс. Інститут співпраці та мови» (Португальська Республіка) та відкритті Центру португальської мови спільно з посольством Португалії; активізації розробки й публікації навчально-методичної літератури для забезпечення потреб ОП.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

До сильних сторін ЕГ відносить: відображення у цілях ОП місії і стратегії ЗВО; оптимальну збалансованість співвідношення обов'язкових і вибіркових компонентів у загальному обсязі ОП; забезпечення формування низки важливих соціальних навичок (комунікативні уміння, здатність до роботи у команді, відповідальність) у межах ОК; практична складова ОП, оскільки виробнича практика відбувається на базі посольств португаломовних країн, у бюро перекладів, у мовних центрах; різноманітність сучасних інструментів і технологічних рішень для реалізації ОП в різних умовах, зокрема, під час воєнного стану (система «Трітон», онлайн-ресурси для проведення дистанційних занять тощо); чіткість і зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти; різні форми стимулювання й заохочення НПП, зокрема, преміювання за публікаційну активність і збереження середньої зарплати на період стажування; наявність у НПП досвіду практичної перекладацької діяльності; розроблення викладачами власних підручників і посібників; залучення до реалізації практичної складової ОП на постійній основі носіїв португальської мови (Енрікі Менезіш ді Алмейда Бернарду Сараеркі); співпрацю з Посольством Португалії в Україні; потужну матеріально-технічну базу Навчально-наукового інституту філології (оснащеність навчальних лабораторій сучасною технікою) та її повну доступність для здобувачів; розташування нормативно-правових актів у відкритому доступі на офіційному веб-сайті університету; вчасне оприлюднення достовірної інформації про ОП і проєкту змін до неї із метою отримання зауважень та пропозицій перед її затвердженням; великий обсяг оприлюдненої інформації для потенційних вступників.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

До слабких сторін ЕГ відносить: недостатньо чітке визначення унікальності ОП, оскільки зазначена наявність виробничої практики не є елементом унікальності; недостатнє залучення випускників і здобувачів до перегляду й удосконалення ОП; недостатня чіткість відображення взаємозв'язків між ОК у структурно-логічній схемі ОП; популяризація академічної доброчесності лише шляхом інформування з боку викладачів; відсутність практики систематичного залучення до аудиторних занять представників роботодавців; відсутність наукових та навчально-методичних публікацій у окремих НПП за останні 5 років; використання в освітньому процесі застарілих та російськомовних джерел; доступ для НПП до електронної системи Triton лише на території КНУТШ; залученість роботодавців тільки шляхом надання рецензій і внесення окремих побажань щодо змісту ОП. ЕГ рекомендує: до 1 вересня 2023 р. сформулювати унікальність освітньої програми, чітко означивши її специфіку та відмінності від аналогічних ОП; з початку 2023-2024 н.р. залучати студентів до участі в семінарах, вебінарах, круглих столах задля розширення знань про форми і види академічної доброчесності; удосконалити у ОП 2023 року структурно-логічну схему для простеження логічної послідовності вивчення кожної дисципліни; з 2023-2024 навчального року залучити випускників і здобувачів до визначення цілей ОП та ПРН, зокрема, шляхом їх запрошення на засідання кафедри з обговорення ОП; з 2023-2024 навчального року залучити зовнішніх стейкхолдерів (перекладачів-практиків, роботодавців) до проведення аудиторних занять; постійно моніторити наукову та навчально-методичну публікаційну активність НПП за ОК, викладання яких вони забезпечують; до початку 2023-2024 навчального року переглянути РП навчальних дисциплін й актуалізувати рекомендовану літературу; продовжити розроблення власних підручників й посібників; до початку 2023-2024 навчального року розглянути можливість надати НПП доступ до системи Triton поза територією КНУТШ; під час наступного перегляду ОП організувати спільну (онлайн) зустріч робочої групи, здобувачів, представників студентського самоврядування та роботодавців для обговорення

пропозицій щодо змісту ОП; запровадити у 2023-2024 н.р. практику анонімного опитування потенційних роботодавців щодо змісту ОП з подальшим обговоренням його результатів на засіданнях кафедри.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

Цілі освітньо-професійної програми «Переклад із португальської та з англійської мов» (затверджена на засіданні вченої ради КНУ імені Тараса Шевченка від 02.03.2020, протокол №8) є чітко сформульованими й полягають у підготовці фахівців з перекладу, здатних виконувати письмовий (загальний і спеціальний), усний послідовний, двосторонній переклад у таких парах мов: португальська-українська та англійська-українська. Цілі ОП чітко корелюються з місією КНУ, яка полягає у формуванні національної еліти України, підготовці висококваліфікованих кадрів для наукових, освітніх та виробничих установ, сприянні інтеграції України у світовий економічний простір, в міжнародний освітній простір як рівноправного партнера, що зафіксовано у «Стратегічному плані розвитку Університету на 2018-2025 рр.» (<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Development-strategic-plan-22-12-12.pdf>). Цілі ОП корелюють зі стратегією КНУ, зокрема із завданнями формування критеріїв якості освітньої діяльності і їх оцінки, запровадження і дотримання міжнародних стандартів викладання іноземних мов та вимог до мовних кваліфікацій, врахування потреб ринку праці при провадженні освітньої діяльності, його моніторинг, розвиток зв'язків з організаціями-потенційними працевлаштувачами; вдосконалення бази для забезпечення академічної мобільності, розвитку програм подвійного дипломування; формування тематики наукових досліджень відповідно до актуальних напрямів (<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Development-strategic-plan-22-12-12.pdf>). До особливостей ОП розробниками віднесено те, що навчання передбачає обов'язкову практику з відривом від теоретичного навчання: виробничу перекладацьку практику (португальська мова), а також перекладознавче дослідження у рамках часткової чи спеціальних теорій перекладу. Вважаємо, що, оскільки наявність практики є обов'язковим складником практичної підготовки фахівців, то вона не може уособлювати унікальність освітньої програми.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Визначення цілей і ПРН здійснювалось з урахуванням позицій і потреб стейкхолдерів, що підтверджується наданими ЕГ документами та аналізом результатів зустрічей з фокус-групами здобувачів, викладачів і роботодавців. Про свою залученість до цього процесу повідомив представник роботодавців – директор Бюро перекладів «Лінго» Ігор Маликін. ви. Під час зустрічі здобувачі підтвердили побажання щодо залучення до викладання носіїв португальської мови, наразі таким викладачем є Енріке Альбукерке. Підтвердженням є також надані на запит ЕГ документи (зокрема, протокол зустрічі зі стейкхолдерами від 28.10.2019). Однак під час зустрічей з викладачами і здобувачами було з'ясовано, що їхні пропозиції стосувались переважно змістового наповнення окремих ОК. Тому за підсумками зустрічей ЕГ вважає доцільним рекомендувати більш активно долучати до обговорення й перегляду ОП ці категорії стейкхолдерів.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Розвиток міжнародних відносин, проведення багатьох міжнародних заходів на регіональному та національному рівнях створює попит на фахівців-перекладачів, зокрема, відзначається брак перекладачів з португальської мови. Здобувачі за цієї ОП мають можливості працевлаштування в Посольстві Португалії і Бразилії, бюро перекладів, рекламних агенціях, державних установах, видавництвах тощо. Урахування тенденцій розвитку спеціальності й поточної ситуації на ринку праці відображено у доповненні ОК, які забезпечують формування базових знань та умінь усного і письмового перекладу, навчальними дисциплінами з певним галузевим спрямуванням, зокрема, такими як «Фінансово-економічний переклад», «Переклад у туристичній сфері», «Переклад у сфері ділового спілкування». Запровадження ОК «Інноваційні технології у перекладі» зумовлено пропозицією щодо важливості

застосування Інтернет-ресурсів у практичній діяльності сучасного перекладача. Водночас розробники вважають, що фокус підготовки має бути на усному та письмовому перекладі, а вузькопрофесійна спеціалізація здійснюється вже після закінчення базової фахової підготовки. Хоч у «Відомостях про самооцінювання освітньої програми» щодо врахування регіонального аспекту зазначено, що різні регіони мають різні потреби у перекладачах, ЕГ вважає, що завдяки особливому статусу Києва як столиці України регіональні потреби у перекладачах поєднуються з національними. Тому ОП передбачає спроби реагування на ці потреби. На зустрічах ЕГ з гарантом ОП і викладачами було встановлено, що під час формулювання цілей і програмних результатів навчання освітньої програми було враховано досвід щодо визначення цілей і формування змісту аналогічних українських (Львівського національного університету, Київського національного лінгвістичного університету), співпраця з якими триває і зараз. Взято до уваги програми Страсбурзького університету й Гранадського університетів, перекладацькі школи яких мають давні традиції. Враховано результати стажування НПП у цих університетах, зокрема, гаранта Верби Г.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Стандарт вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти затверджено наказом Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 р. за № 869. Зміст ОП повністю відповідає Стандарту (зміст, тривалість навчання, ІК, ЗК, ФК бакалаврів з філології, ПРН, форми атестації). Вивчення ОК, спрямованих на формування загальних компетентностей, передбачено протягом усіх чотирьох років навчання. Освітні компоненти, спрямовані на формування фахових компетентностей, переважно представлені в ОП з третього року навчання. Реалізація ОП забезпечується набуттям 13 ЗК і 23 ФК, досягненням 28 ПРН. Однак, ФК 22 і ФК 23 мають різновиди і їх формування передбачено за рахунок вибіркових дисциплін. Це стосується також ПРН 27 і ПРН 28. Атестація здобувачів здійснюється у формі атестаційного екзамену, як це й передбачено Стандартом, і кваліфікаційної роботи бакалавра.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

Цілі ОП та ПРН є конкретними і чіткими та відображають поточні вимоги до підготовки фахівців з перекладу, здатних виконувати усний послідовний і письмовий двосторонній переклад у мовних парах португальська-українська та англійська-українська. ОП повністю забезпечує виконання місії КНУ імені Тараса Шевченка, спрямованої на розвиток і зміцнення освітнього та наукового потенціалу власного регіону й України.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Слабкі сторони та недоліки: У відомостях про самооцінювання не висвітлюється, в чому полягає унікальність цієї ОП. Здобувачі недостатньо міру залучаються до визначення цілей ОП та ПРН. Рекомендації: ЕГ рекомендує до 1 вересня 2023 р. сформулювати унікальність освітньої програми, чітко означивши її специфіку та відмінності від аналогічних ОП. В термін до початку 2023-2024 навчального року залучити здобувачів до визначення цілей ОП та ПРН.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

У результаті проведеного розгляду відомостей про самооцінювання, наданих документів та онлайн-зустрічей ЕГ дійшла висновку, що ОП має чітко й конкретно сформульовані цілі, які корелюють зі стратегією КНУ, зокрема із завданнями формування критеріїв якості освітньої діяльності і їх оцінки, запровадження і дотримання міжнародних стандартів викладання іноземних мов та вимог до мовних кваліфікацій, врахування потреб ринку праці при провадженні освітньої діяльності, його моніторинг, розвиток зв'язків з організаціями-потенційними працедавцями та іншими. ОП враховує досвід вітчизняних і закордонних програм підготовки бакалаврів з філології (перекладу). Водночас ЕГ відзначає, що здобувачі були задіяні до визначення цілей ОП та ПРН недостатньо мірою. Підкритерії 1.3, 1.4 повністю відповідають вимогам, 1.1, 1.2 - частково.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

На основі аналізу ОП «Переклад із португальської та з англійської мов» (в редакції 2020 р.), навчального плану до ОП (в редакції 2020 р.) з'ясовано, що її обсяг становить 240 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам до організації першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відповідно до ЗУ «Про вищу освіту» № 392-IX, від 18.12.2019 року (п. VI, ст. 9, п.3, ст 10) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392-20#Text>), а також Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки», затвердженого Міністерством освіти і науки України (наказ №869 від 20.06.2019 року) – для освітньо-наукових програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (<https://cutt.ly/P5qAYXg>). Обсяг освітніх компонентів, введених на забезпечення результатів навчання, визначених Стандартом, становить 180 кредитів – 75% обсягу ОП. На вибіркові дисципліни відведено 60 кредитів ЄКТС, що становить 25% від загальної кількості кредитів ОП. Вибірковість запропонована за блоковим принципом з можливістю вибору освітніх компонентів поза освітньою програмою.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОП має логічну структуру (<https://cutt.ly/n5fZyvC>), однак відображення міжпредметних зв'язків в структурно-логічній схемі є не досить чітким. ОК у своїй сукупності формують потрібні компетентності та дозволяють досягти заявлених цілей і програмних результатів навчання. Теоретичний аналіз предметної області забезпечений системою освітніх компонентів, які охоплюють питання лінгвістики (ПРН2, ПРН7, ПРН8, ПРН9, ПРН11, ПРН15, ПРН16, ПРН20); ОК1 Комплексна дисципліна Вступ до спеціальності (4 кредити), ОК11 Стилїстика португальської мови (3 кредити), ОК12 Термінознавство (португальська мова) (3 кредити), ОК20 Комплексна дисципліна Порівняльні студії (6 кредитів), ОК22 Історія португальської мови (3 кредити); а також літературознавства (ПРН8) – ОК21 Комплексна дисципліна Лінгвокраїнознавство (4 кредити), ОК23 Багатосеместрова дисципліна Література португаломовних країн (5 кредитів). Загальний обсяг цих освітніх компонентів становить 31 кредитів, 17% обсягу обов'язкової складової. Практичні аспекти філології та професійної комунікації (ПРН1, ПРН5, ПРН6), інтерпретації та перекладу різножанрових текстів (ПРН10, ПРН12, ПРН14, ПРН15, ПРН17, ПРН18, ПРН21-26) забезпечено ОК8 Багатосеместрова дисципліна Практичний курс португальської мови (46 кредитів), ОК9 Багатосеместрова дисципліна Практика письмового та усного перекладу (португальська мова) (19 кредитів), ОК18 Багатосеместрова дисципліна Англійська мова та переклад (36 кредитів), ОК10 Комплексна дисципліна Стилїстика перекладного тексту (українська мова) (4 кредити), ОК17 Латинська мова для перекладачів (3 кредити), ОК13 Виробнича перекладацька практика з відривом від теоретичного навчання (португальська мова) (6 кредитів), ОК14 Кваліфікаційна робота бакалавра (8 кредитів). Загальний обсяг цих освітніх компонентів становить 121 кредит, 36% обсягу обов'язкової складової. ОП пропонує формування у здобувачів освіти загальних уявлень щодо особливостей організації навчання в ЗВО, формування загального світогляду та знання щодо здійснення наукових досліджень, академічної доброчесності (ПРН3, ПРН4, ПРН15) - ОК 2 Вступ до університетських студій (2 кредити), ОК 3 Науковий образ світу (3 кредити), ОК 4 Основи екології (2 кредити), ОК 5 Філософія (5 кредитів), ОК 6 Соціально-політичні студії (2 кредити), ОК 7 Вибрані розділи трудового права та основи підприємницької діяльності (3 кредити), ОК 15 Українська та зарубіжна культура (3 кредити), ОК 16 Сучасна українська література (3 кредити). У вибіркового блоці констатуємо, що він представлений практичними аспектами оволодіння професією, а саме (ПРН27.1, ПРН28.2, ПРН27.2, ПРН28.2). Прикладний науковий аспект ОП забезпечений виконанням кваліфікаційної роботи бакалавра (ПРН19), яка дозволяє набути здатність здійснювати критичний аналіз професійно значущих проблем (ПРН23, ПРН5), планувати (ПРН17), презентувати результати дослідження (ПРН18), а також визначати стратегії саморозвитку та професійного самовдосконалення (ПРН1).

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст компонентів ОП відповідає стандарту спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.051 Філологія (романські мови та літератури (переклад включно), перша – португальська). Як зазначено у відомостях про самооцінювання та як засвідчив аналіз змісту ОП, простежуємо відповідність, що її зміст спрямовано на теоретичне та практичне вивчення португальської та англійської мови, підготовку здобувачів вищої освіти до ефективної професійної діяльності та підготовку фахівців з перекладу, здатних виконувати письмовий (загальний і спеціальний), усний послідовний, двосторонній переклад у парах мов португальська-українська та англійська-українська. Аналіз робочих програм навчальних дисциплін, програм підсумкових іспитів, тематики кваліфікаційних (бакалаврських та курсових) робіт дозволяє ЕГ констатувати відповідність змісту ОП об'єкту вивчення, цілям навчання, теоретичному змісту предметної області. Результати навчання забезпечуються обов'язковими дисциплінами та посилюються вибілковими. Під час зустрічей з гарантом і фокус-групою НПП отримано підтвердження, що у цій ОП зроблено

акцент на поєднанні теоретичного навчання та практичної роботи у межах предметної області спеціальності. Освітня програма передбачає інтеграцію теоретичних знань сучасної лінгвістики (ОК06, ОК08), поглиблення знань португальської та англійської мов (ОК11, ОК13), розвиток практичних навичок і умінь аналізу мовно-мовленнєвого матеріалу різностильової і різножанрової належності (ОК09, ОК10), практичних навичок застосування португальської та англійської мов (ОК15), що супроводжується проведенням кваліфікаційного наукового дослідження (бакалаврські роботи) (ОК18). Отже, можемо стверджувати про відповідність змісту ОП предметній області спеціальності 035 Філологія, спеціалізації 035.051 романські мови та літератури (переклад включно), перша – португальська.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Формування ІОТ регламентоване «Положенням про організацію освітнього процесу в КНУТШ» (п. 9.4) (<https://cutt.ly/S9ISQFa>), врегульоване в «Положенні про порядок реалізації ... права на вільний вибір навч. Дисциплін» (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=855>). Згадане «Положення...» передбачає можливість вибору (пп. 2.2): з варіативної складової НП ОП (спеціалізовані блоки); з-поміж обов'язкових дисциплін або варіативного блоку ОП того ж або іншого рівня ВО; із загальноуніверситетського Каталогу курсів. «Положення...» також регулює вимоги до наповнення груп (відповідно до п.п. 2.3. обмеження не поширюються, коли блок дисциплін вибрали всі студенти ОП); процедуру запису на дисципліни. У Положенні також зазначено, що студенти мають право на особистий вибір навчальних дисциплін і детально прописана послідовність дій у межах процедури вибору із зазначенням відповідальних представників адміністрації (с. 104-106). Зазначено також, що здобувач може брати участь у визначенні теми кваліфікаційної роботи і запропонувати власну тему. Про таку можливість говорили і здобувачі, і НПП на зустрічах з ЕГ. Здобувачам за цією ОП пропонується вибір з двох блоків – Вибірковий блок 1. «Переклад у міжкультурній комунікації (португальська мова, англійська мова)» і Вибірковий блок 2 «Письмовий та усний галузевий переклад (португальська мова, англійська мова)». Крім того, в ОП є примітка: «Згідно з п.п. 2.2-2-2.2.7 «Положення про порядок реалізації студентами Київського національного університету імені Тараса Шевченка права на вільний вибір дисциплін» здобувачі освіти мають безумовне право обрати навчальні дисципліни з обов'язкових та вибірковок частин навчальних планів інших спеціальностей того самого рівня, а за умови погодження із деканом факультету / директором інституту – з програм іншого рівня». На зустрічах з керівництвом університету й адміністративним персоналом було отримано запевнення щодо максимального врахування інтересів здобувачів під час вибору дисциплін, навіть, якщо окремі ОК вибирає невелика кількість здобувачів. Під час зустрічі зі здобувачами ЕГ отримала підтвердження щодо того, що більшість з них задоволені пропонованою можливістю вибору, а також про те, що вони поінформовані про право обрати навчальні дисципліни з обов'язкових та вибірковок частин навчальних планів інших спеціальностей. Отже, структура ОП та нормативна база КНУ ім. Т.Шевченка загалом передбачають можливість для формування студентом індивідуальної освітньої траєкторії.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка здобувачів є невід'ємним складником ОП. Вона забезпечується, насамперед, проведенням виробничої практики – Виробнича перекладацька практика з відривом від теоретичного навчання (португальська мова), на яку відведено 6 кредитів. ОП містить низку дисциплін, які є безпосередньо орієнтованими на формування у здобувачів практичних умінь і навичок. Зокрема, це «Багатосеместрова дисципліна Практика письмового та усного перекладу (португальська мова)», «Багатосеместрова дисципліна Англійська мова та переклад, «Комплексна дисципліна Порівняльні студії: Частина 1. Порівняльна лексикологія португальської та української мов; Частина 2. Порівняльна граматики португальської та української мов». Як зазначається у відомостях про самооцінювання ОП, у межах кожної дисципліни передбачено методи викладання, спрямовані на формування фахових компетентностей, необхідних для подальшої професійної діяльності перекладача, а саме: здатність використовувати іноземну і державну мову для забезпечення міжмовного і міжкультурного посередництва, виконувати різні види перекладу, вести ділову комунікацію, застосовувати інноваційні технології для вирішення перекладацьких завдань та інші (ФК 6, 8, 9, 12, 14-16, 19-21). Про це було заявлено також на зустрічі з фокус-групою НПП. Практичній підготовці здобувачів сприяє також залучення до викладання носіїв мови з партнерських зарубіжних ЗВО. Ознайомлення зі звітною документацією здобувачів за результатами проходження практик, а також спілкування зі здобувачами засвідчили, що здобувачі проходять практику на базі різних закладів та компаній, а також в Посольстві Федеративної Республіки Бразилія в Україні, Центрі португальської мови імені Камоенса в Києві тощо (див. дод. док Звіти про проходження практики 2019-2023). Під час спілкування з ЕГ студенти 2-4 курсів засвідчили свою задоволеність загальним рівнем організації практичної підготовки. Отже, можемо стверджувати, що запропонована в ОП практична підготовка відповідає інтересам та потребам здобувачів вищої освіти та дозволяє набутти компетентностей, необхідних для майбутньої професійної діяльності.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

Аналіз цілей і ПРН ОП дозволив експертній групі переконатись, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами бакалаврського рівня вищої освіти соціальних навичок (soft skills). Зокрема, такі ОК, як «Багатосеместрова дисципліна Практичний курс португальської мови», «Багатосеместрова дисципліна Практика письмового та усного перекладу (португальська мова)», «Вибірковий блок 1: «Переклад у міжкультурній комунікації (португальська мова, англійська мова)» тощо, сприяють формуванню комунікативних умінь щодо спілкування з представниками різних культурних і мовних спільнот, здатності бути адаптивними, розвитку лідерських навичок. Вивчення ОК «Комплексна дисципліна Вступ до спеціальності: Частина 1. Вступ до мовознавства; Частина 2. Вступ до перекладознавства», «Вибрані розділи трудового права та основи підприємницької діяльності» та «Вступ до університетських студій» дозволить здобувачам навчитись діяти відповідально, розвинути здатність до роботи у команді, здатність до самокерування і самоконтролю. Дисципліни перекладацького спрямування дозволяють розвивати критичне й креативне мислення, опанувати основи тайм-менеджменту, підприємництва. Зустріч з фокус-групою викладачів засвідчила розуміння ними важливості формування у здобувачів soft skills під час викладання своїх ОК, а за переконаннями здобувачів вони мають такі навички. Окрім того, комунікація з фокус-групою викладачів та здобувачами також засвідчила, що навички soft skills у останніх формуються також і залученням їх до участі в творчих конкурсах та олімпіадах, різноманітних культурних заходах та зустрічах, спортивних змаганнях, круглих столах, що було також підтверджено як на зустрічах з фокус-групою викладачів, так і з фокус-групою студентів.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт відсутній.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

Аналіз ОП та НП (редакції 2019 р. та 2020 р.) (<https://cutt.ly/x5wePFfe>) засвідчує, що обсяг фактичного навантаження здобувачів загалом дозволяє досягти ПРН і відповідає нормам «Положення про організацію освітнього процесу в КНУ ім. Т.Шевченка» (<https://cutt.ly/S9ISQFa>). Окрім того, пп. 9.3 «Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ ім. Т.Шевченка» (<https://cutt.ly/u5qr9lb>) передбачає здійснення систематичного оцінювання навантаження, прогресу та завершення роботи студентів шляхом проведення опитувань. Відповідно до Стандарту вищої освіти, обсяг освітньої програми бакалавра філології має становити 240 кредитів ЄКТС, і мінімум 50% обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю. Ці вимоги Стандарту повною мірою дотримуються у ОП (56%). Співвідношення обов'язкових і вибіркового компонентів теж витримується: обсяг обов'язкових компонентів ОП складає 180 кредитів ЄКТС (75%), а вибіркового – 60 кредитів ЄКТС (25%). Фактичне навантаження здобувачів корелює із загальним обсягом освітньої програми та її окремих елементів. Самостійна робота за різними ОК становить від 1/3 до 2/3 загального навантаження на відповідну дисципліну. Сумарна кількість навчальних занять не перевищує 9 академічних годин упродовж навчального дня; кількість навчальних занять упродовж навчального тижня становить від 21 до 28 акад. год., а отже не перевищує 30 акад. год (пп. 9.3.4 «Положення про організацію освітнього процесу»). На зустрічі з фокус-групою здобувачів відзначено, що вони в цілому задоволені своїм навчальним навантаженням. Обсяг окремих освітніх компонентів варіюється від 3 до 46 кредитів. Такий розподіл навчального навантаження дозволяє досягти цілей та програмних результатів навчання, що підтверджено а зустрічах з НПП і роботодавцями (Андрій Кравченко, Посольство Федеративної Республіки Бразилія в Україні; Енріке Альбукерке, директор Центра португальської мови імені Камоенса в Києві; Маликін Ігор Володимирович, директор Бюро перекладів «Лінго»; Павлов Микола Олександрович, президент, директор департаменту цивільного права та захисту прав фізичних осіб Української іноземної юридичної колегії).

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти не здійснюється.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

Співвідношення обов'язкових і вибіркового компонентів у загальному обсязі ОП у кредитах ЄКТС є оптимальним для бакалаврського рівня вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки, за спеціальністю 035 Філологія. У межах ОК освітньої програми забезпечується формування низки важливих соціальних навичок (soft skills), зокрема комунікативні уміння, здатність вирішувати складні професійні задачі у команді, лідерські навички,

відповідальність, критичне й креативне мислення. Сильною стороною є практична підготовка студентів на різних базах практики (Посольство Федеративної Республіки Бразилія в Україні, Центр португальської мови імені Камоенса в Києві, Бюро перекладів «Лінго»; Департамент цивільного права та захисту прав фізичних осіб Української іноземної юридичної колегії. Позитивним є залучення стейкхолдерів, роботодавців та випускників кафедри до різних освітніх заходів, о проводяться організаціями, які предсталиють стейкхолдери.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Слабкі сторони. Недостатня чіткість відображення взаємозв'язків між ОК у структурно-логічній схемі ОП. Вибірковість за блоковим принципом дещо обмежує можливості вибору для здобувачів, хоч вони мають право також вибору освітніх компонентів поза освітньою програмою. Рекомендації: - розробникам ОП в межах чергового оновлення програми вилучити з профілю ОП запропоновані вибірковими блоками фахові компетентності та програмні результати навчання, а також вилучити вибіркові блоки зі структурно-логічної схеми ОП; - у межах здійснення кампанії з вибору навчальних дисциплін у 2023-2024 н.р. організувати інформування студентів про усі можливі варіанти реалізації індивідуальної освітньої траєкторії; - розглянути можливість формування окремого каталогу вибіркових ОК на рівні ННІ філології, що зменшило б організаційні перешкоди для реалізації здобувачами права на формування індивідуальної освітньої траєкторії; -удосконалити в ОП 2023 року структурно-логічну схему для простеження логічної послідовності вивчення кожної дисципліни.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

ЕГ дійшла висновку, що ОП повністю відповідає вимогам підкритеріїв 2.1, 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.8, оскільки: обсяг ОП в цілому та її окремих компонентів відповідає вимогам чинного законодавства; ОП цілком відображає предметну область спеціальності та дозволяє здійснити практичну підготовку й сформувати у здобувачів соціальні навички (soft skills); дотримано норми щодо обсягу навантаження здобувачів. Професійний стандарт відсутній (підкритерій 2.7), навчання за дуальною формою не здійснюється (підкритерій 2.9). У зв'язку з тим, що в КНУ ім. Т. Шевченка напрацьовано нормативну базу щодо процедури реалізації здобувачами вищої освіти права на формування індивідуальної освітньої траєкторії, вважаємо, що вимоги підкритерію 2.4 загалом виконані. Виявлені слабкі сторони системи, що функціонує, передусім сигналізують про потребу удосконалення процедур інформування про можливості вибору дисциплін, а також адміністрування цієї системи. На загальну якість реалізації ОП суттєво вони не впливають.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому до Київського національного університету імені Тараса Шевченка на цю ОП містяться на офіційному сайті (<https://vstup.knu.ua/rules>), (<https://vstup.knu.ua/>). Крім цього, у вкладці «Вступ на бакалавра», розміщено документи про вартість навчання, ліцензовані обсяги та максимальний обсяг державного замовлення у 2022 році (<https://vstup.knu.ua/#Section211>). У вступників є можливість із будь-якими запитаннями звернутися до приймальної комісії ЗВО. Правила прийому в тому числі і порядок, умови, терміни вступу на навчання та організація конкурсного відбору, чітко та зрозуміло структуровані, та є зрозумілими для потенційних здобувачів, що було підтверджено під час зустрічі зі здобувачами. Експертна група не виявила дискримінаційних положень, обмежень чи привілеїв.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Відповідно до Правил прийому, вступ на навчання за цією ОП здійснюється на базі повної загальної середньої освіти; перелік конкурсних предметів, встановлений відповідно до наказу МОН «Про затвердження Умов прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2023 році», але не враховує її особливості, а саме згідно з документом, опублікованим на сайті університету (https://vstup.knu.ua/images/2022/NMT_ZNO_vstup.pdf) для вступу необхідно скласти: 1. українську мову; 2. математику та 3. історію України, хоч у законопроекті № 8228-1, ухваленому

Верховною Радою України 23.02.2023, третій предмет є вибіркоким – іноземна мова/історія України/хімія/біологія/фізика.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЗВО має ряд документів, які регламентують порядок навчання за другим рівнем вищої освіти, а також порядок визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності. Це регулюється документами Університету: Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, яке введене в дію Наказом Ректора від 11 квітня 2022 року https://knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf; Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність Київського національного університету імені Тараса Шевченка від 29.06.2016 р. http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=804&lang=uk, Порядком поновлення та переведення здобувачів вищої освіти (студентів, слухачів, курсантів) у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка <http://vstup.univ.kiev.ua/userfiles/files/instruction.pdf>; Наказом ректора від 12.07.2016 року за №603-22 Про затвердження Порядку проведення в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка атестації для визнання здобутих кваліфікацій, результатів навчання та періодів навчання в системі вищої освіти, здобутих на тимчасово окупованій території України після 20 лютого 2014 року http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_atestaciya_PK_2016.jpg; Положенням про порядок перезарахування результатів навчання в Університеті (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=798&lang=uk; Положенням про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються у закладах вищої освіти, а також надання їм академічної відпустки (Наказ МОН України від 18.01.2018, №54) (<https://t1p.de/shf42>). Згідно з наданими гарантом документами експертна група встановила, що викладачі активно користуються академічною мобільністю, в той час як активність здобувачів бажано збільшити. Так за міжнародною програмою обміну Еразмус+ у 2022 році студентка 3-го курсу Мопанько В. О. проходила мовне стажування у Лісабонському університеті, м. Лісабон за програмою 65-ти річного курсу «Португальська мова як іноземна 2021/2022»; у 2020 році студента 3-го курсу Лозовика В. А. навчався у Коїмбрському університеті, м. Коїмбра, за програмою «Річний курс португальської мови та культури для іноземців», тобто в період 2019-2023 рр. лише 2 здобувачі реалізували можливість академічної мобільності.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

У питанні визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, ЗВО керується Законом України «Про освіту» (ст.8, п.5), «Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством» (<http://surl.li/ixnq>), наказом МОН України від 08.02.2022 р. № 130 (<http://surl.li/bp1lg>). Перезарахування результатів неформальної та інформальної освіти в Університеті розпочнеться у 2022/2023 навчальному році, після набуття чинності наказу Міністерства освіти і науки України за № 130 від 16 березня 2022 року «Про затвердження порядку визнання у вищій та фаховій передвищій освіті результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти». Експертна група, провівши онлайн-зустрічі з адміністративним персоналом та допоміжними відділами, отримала інформацію, що 06.02.2023 року було затверджене університетське Положення про валідацію і визнання результатів навчання, здобутих у процесі неформальної та/або інформальної освіти у програмах вищої та фахової передвищої освіти Київського національного університету імені Тараса Шевченка (<http://senate.univ.kiev.ua/wp-content/uploads/2023/02/Положення-про-валідацію1.pdf>). Правила та процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, чітко структуровані та повністю висвітлені. Прикладів визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

ЕГ дійшла висновку, що сильною стороною є посилення ЗВО уваги до неформальної освіти, що сприяє набуттю здобувачами додаткових знань і умінь, наприклад, завдяки участі у вебінарах провідних зарубіжних закладів вищої освіти, таких як Оксфордський університет, Кембриджський університет тощо.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

До слабких сторін і недоліків ЕГ відносить такі: - правила прийому на навчання за цією ОП не враховують особливості самої освітньої програми; - Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність було затверджено у 2016 р. і не містить змін відповідно до Постанови №599 від 13 травня 2022 р. «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо врегулювання питань академічної мобільності»; - активність здобувачів в участі академічної мобільності є низькою. Рекомендації. У результаті проведеної акредитаційної експертизи експертна група рекомендує: - не пізніше, ніж через місяць після Наказу МОН щодо вступу 2024 внести зміни до вступних вимог на ОП, яка акредитується, а саме – вказати іноземну мову третім предметом; - до початку 2023-2024 н.р. внести зміни до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність відповідно до Постанови №599 від 13 травня 2022 р. «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо врегулювання питань академічної мобільності»; - починаючи з 2023-2024 н.р., регулярно інформувати та мотивувати здобувачів до участі в академічній мобільності, організовуючи зустрічі, вебінари, майстер-класи тощо, зокрема й за участі осіб з інших ОП, які вже брали участь у таких активностях.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

ЕГ вважає, що ОП «Переклад з португальської та англійської мов» відповідає рівню В за Критерієм 3. Повністю відповідають вимогам підкритерії 3.1., 3.3, 3.4. Встановлено що правила прийому на навчання є чіткими та зрозумілими, не є дискримінаційними, наявні відповідні положення. Проте вимоги для вступу на ОП, яка акредитується, не враховують особливості самої освітньої програми, а отже тільки частково відповідають підкритерію 3.2. Цей недолік, на думку ЕГ, повинен бути усунутий до початку вступної кампанії 2023 р. Крім того, хоч наявність внутрішніх нормативних документів уможливило визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, але ЕГ констатує низьку активність здобувачів в реалізації цієї можливості та рекомендує постійно мотивувати здобувачів до отримання знань також у інших закладах освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Навчання і викладання за ОП регулюють документи, розміщені на сайті ЗВО: «Нова редакція положення про організацію освітнього процесу» (https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf), Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf>). Формування фахових компетентностей відповідає вимогам студентоцентрованого підходу, що регламентується у Розділі 3 «Студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання» «Положення про систему...». П. 3.4. регламентує проведення моніторингу застосування новітніх методик навчання. На онлайн-зустрічі керівництво ЗВО повідомило про використання ресурсів Google як платформи для забезпечення освітнього процесу дистанційно. На онлайн-зустрічах ЕГ з НПП та здобувачами було підтверджено, що під час дистанційної форми навчання основним освітнім середовищем є Google Classroom, завдяки якому забезпечується доступ до навчальних матеріалів і проведення електронного тестування. Здобувачі та викладачі ОП зазначили, що заняття також відбуваються у синхронному режимі (з використанням сервісів відео-конференцій (Google Meet, Zoom тощо). Конкретні форми за кожною ОК зазначені у РП навчальних дисциплін, і методи, що застосовуються, сприяють досягненню ПРН. Згідно з відомостями СО, отримання знань забезпечується переважно лекційними та семінарськими заняттями, самостійною роботою; набуття вмінь - практичними заняттями; комунікація – практичними заняттями, виробничою практикою; автономність і відповідальність – практичною підготовкою та самостійною роботою (використання додаткових посібників, збірок вправ, ознайомлення з науковою та художньою літературою), що поєднується з консультаціями викладачів. Відповідність ПРН і ОК наведено у матриці відповідності і в РП навчальних дисциплін, які є на сайті НІФ. Студентоцентрований підхід в ОП також виявляється в урахуванні особливих потреб окремих категорій студентів, їхніх можливостей відвідувати заняття в умовах карантину чи надзвичайного стану, перебоїв з електроенергією шляхом проведення додаткових занять чи консультацій, про що було зазначено під час зустрічі з НПП. Урахування пріоритетів здобувачів здійснюється також завдяки: реалістичному плануванню навантаження; взаємодії викладача із здобувачами під час занять; опитуванням; за допомогою електронних засобів комунікації. Спілкування зі здобувачами підтвердило, що вони у цілому задоволені навчанням за ОП, але є зауваження щодо використання російськомовної навчальної літератури. «Положення про порядок реалізації студентами КНУ імені Тараса Шевченка права на вільний вибір навчальних дисциплін» (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=855>) створює нормативну базу для свободи вибору варіативних дисциплін. Під час проведення зустрічей зі здобувачами та адміністрацією ЕГ дійшла висновку, що здебільшого здобувачі реалізують академічну свободу через обрання альтернативних блоків дисциплін.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Уся необхідна інформація розміщена в систематизованій формі на сторінці ОП на сайті Інституту (<https://philology.knu.ua/osvitni-prohramy/bak-opusy-op-ta-proh-nd/035-053-b-pp/>). Доступ є дещо утрудненим навігацією сайту. Інформування здобувачів про освітній процес, цілі, зміст та ПРН відбувається традиційно (інформаційні дошки) та в університетській системі «Трітон». На основі аналізу документації ЕГ встановила, що цілі, зміст та результати навчання, порядок та критерії оцінювання за кожним ОК представлені у РП. Ознайомлення студентів з ними відбувається на перших заняттях з ОК. Структура та зміст РП викладені у Наказі №729-32 від 11.08.2017 р. «Про запровадження в освітній та інформаційний процес форми опису освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми...». На сайті інституту наявні всі РП обов'язкових і вибіркових ОК. У бесіді з членами ЕГ здобувачі та НПП зазначили, що мають доступ до необхідних матеріалів, завдань та загалом задоволенні якістю організації навчання.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

Організацію дослідницької діяльності студентів та штатних співробітників університету регламентує Положення про науково-дослідну роботу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (від 2013 року) (<https://science.knu.ua/upload/iblock/ac8/ac863585f8fed22f8f19d1b5fab6537e.do>). ЗВО створює умови для забезпечення поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП. Теоретичні знання і навички проведення наукових досліджень здобувачі отримують під час опанування таких дисциплін як «Порівняльна граматики португальської та української мов», «Курсова робота» (ОК20), «Історія португальської мови» (ОК 22). Отримані навички закріплюються при написанні курсової роботи, кваліфікаційної роботи бакалавра та під час проходження виробничої перекладацької практики, які розвивають навички проведення наукових досліджень. Щорічно під час Всеукраїнських наукових читань за участю молодих учених «Філологія ХХІ сторіччя: традиції і новаторство» на кафедрі працює секція з перекладознавства, де викладачі та студенти кафедри презентують результати своїх досліджень. Здобувачі можуть подати свій доробок для участі у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з природничих, технічних та гуманітарних наук зі спеціальності «Переклад» та/або опублікувати в фаховому виданні КНУШ. Під час зустрічі з НПП було повідомлено, що такі публікації мають здобувачі В. Друз, О. Дядечко, А. Кашуба.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Викладачі ОП оновлюють зміст освітніх компонентів, урахувуючи сучасні наукові здобутки, актуальні тенденції й новітні практики в розвитку філологічної, педагогічної та дотичних галузей наукових досліджень. Так, на зустрічі з фокус-групою викладачі наголосили, що постійно оновлюють контент з практичних курсів іноземної мови з огляду на сучасні реалії: пропонують актуальні тексти та теми для обговорення про новини суспільного життя, культуру, політику, системи здоров'я, освіти тощо, який є основним матеріалом для розвитку комунікативної компетентності в межах мовних та перекладознавчих дисциплін. Викладачі перекладу у більшості є перекладачами-практиками (проф. Галина Верба, доц. Андрій Бережний, ас. Оксана Вронська та ін.), тому викладач, за необхідності, може ініціювати внесення змін до РП, які обговорюють на засіданнях кафедри та у групі забезпечення ОП, і затверджують науково-методичною комісією Інституту. Однак гарант програми зазначила, що поточне оновлення змісту освітніх компонентів не завжди доречно відображати в робочих програмах, оскільки воно може бути вмотивоване рівнем мовної підготовки контингенту конкретної групи. Те саме стосується перерозподілу годин між темами, використання нових прийомів роботи тощо. Викладачі ОП активно вивчають новітні наукові досягнення і сучасні освітні практики – беруть участь у міжнародних та вітчизняних стажуваннях, курсах підтвердження кваліфікації тощо (підтверджено наданими документами), ведуть наукову роботу у складі спеціалізованих вчених рад, але попри розробки викладачів кафедри, в РП ОК наявно досить багато застарілих джерел, деякі з них російськомовні. Так, наприклад, РП ОК11: Огієнко І. Укр. стилістичний словник. Жовква 1924; Ващенко В. Стилiстичнi явища в українській мові. Частина перша. Вид-во Харківського унів-ту, 1958; Чередниченко І. Нариси з загальної стилістики сучасної української мови. К.1962. РП ОК9: Figueiredo C. de. Grande Dicionário da Língua Portuguesa. Vol. 1. – Lisboa: Livraria Bertrand, 1978; Воинова Н.Я., Старец С.М., Верхуша В.М., Здитовецкий А.Г. Русско-португальский словарь. – М.: «Русский язык», 1989 тощо.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Інтернаціоналізація діяльності ЗВО виявляється в ОП через залучення іноземних лекторів до процесу навчання (Жузе Віейра, Енріке Менензіш ді Альбуркеке з Португалії). За останні роки викладачі кафедри пройшли стажування у Гранадському та Кадіському університетах (Верба Г.Г.), в рамках чотиристоронньої Угоди між КНУТШ, Посольством Португалії в Україні, Інститутом Камоенса (Португалія) та Лінгвістичним університетом (Київ) започатковано співпрацю між цими закладами, яка виявляється у залученні до ОП лектора з Португалії (Енріке Менензіш ді Альбуркеке), про що свідчать надані гарантом ОП документи і участь Енріке Альбуркеке у одній із онлайн-зустрічей з ЕГ. В Університеті забезпечено доступ до міжнародних інформаційних ресурсів та баз даних: <http://www.knu.ua/ua/resources/auth/>, <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/onlinedb>. Інтернаціоналізацію діяльності координують підрозділи: <http://univ.kiev.ua/ua/dep/aca-demic-mobile>. Під час візиту ЕГ з'ясувала, що наукова бібліотека ЗВО надає доступ до літератури, інтернет-джерел і ресурсів всім учасникам освітнього процесу для їхнього ознайомлення із сучасними досягненнями світової науки. В Університеті забезпечено доступ до міжнародних інформаційних ресурсів та баз даних: <http://www.knu.ua/ua/resources/auth/>, <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/onlinedb>. Інтернаціоналізацію діяльності координують відповідні підрозділи (<http://univ.kiev.ua/ua/dep/aca-demic-mobile>, <http://www.umz.univ.kiev.ua/index.php/ua/>).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

До сильних сторін ЕГ відносить такі: - Методи навчання і викладання спрямовані на розвиток загальних і професійних компетентностей майбутніх філологів і перекладачів, відповідають заявленим цілям ОП, а також забезпечують якісну підготовку фахівців відповідної кваліфікації. - Навчання та викладання на ОП здійснюється на високому науковому та методичному рівнях. У освітній процес активно імплементуються новітні методи та методики викладання, які були отримані НПП під час міжнародних стажувань та участі в різноманітних науково-практичних заходах. - Інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання у межах окремих освітніх компонентів презентована у РП нормативних ОК, які є у відкритому доступі на сайті ЗВО та доводяться до відома здобувачів вищої освіти на початку навчального року.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Участь здобувачів освіти в наукових дослідженнях не є активною, а отже потребує популяризації серед студентства. Наявність застарілих і російськомовних джерел у списках рекомендованої літератури у РП навчальних дисциплін. Рекомендації: У 2023-2024 н.р. активізувати залучення здобувачів до проведення наукових досліджень за темою кафедри теорії і практики перекладу романських мов імені Миколи Зерова. До початку 2023-2024 н.р. переглянути та актуалізувати списки рекомендованої літератури у РП навчальних дисциплін.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

Процес навчання та викладання на ОП забезпечується належним чином. Дотримано студентоцентрикований підхід, здобувачі в різний спосіб та своєчасно повідомляються про особливості та зміни у навчальному процесі. ОП дозволяє реалізувати НПП академічну свободу вибору методів викладання, навчального матеріалу з метою досягнення окреслених цілей. Хоч характеристики за підкритерієм 3 потребують покращення, тобто підкритерій 4.3. відповідає вимогам частково, але загалом програма має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками критерію 4 (підкритерії 4.1, 4.2, 4.4., 4.5 повністю відповідають вимогам) та відповідає рівню В. На думку ЕГ, визначені слабкі сторони не є суттєвими, можуть бути усунені під час удосконалення ОП і не впливають на підсумковий рівень критерію.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. **Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.**

Загальні форми, організація контрольних заходів, система оцінювання здобувачів регулюють такі документи: «Нова редакція положення про організацію освітнього процесу», (https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf), «Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка» (<http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Quality-assurance-system-of-education-and-educational-process.pdf>). У ЗВО розроблено «Етичний кодекс університетської спільноти» (<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>), «Пам'ятку норм етичної поведінки для учасників освітнього процесу КНУ імені Тараса Шевченка» (<https://cutt.ly/r8wq76X>). Процедура визнання результатів неформального навчання прописана у п.4.2. Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf>). Форми контрольних заходів корелюють з результатами навчання за НД (узгодженими з ПРН) і формами навчальної діяльності. В дисциплінах, де багато лекційних занять (Порівняльна лексикологія, Порівняльна граматики, Історія португальської мови тощо), передбачено експрес-опитування, усний або письмовий бліц-контроль, написання реферату з теми курсу чи лекції, що дозволяє перевірити рівень оволодіння теоретичними знаннями із відповідних дисциплін. Практичні та семінарські заняття скеровані на формування високого рівня португаломовної комунікативної компетентності. У РП усіх навчальних дисциплін є розділи «Критерії оцінювання результатів навчання» та «Форми поточного та підсумкового контролю», «Засоби діагностики результатів навчання». У РП визначено форму підсумкового контролю за дисципліною – залік чи іспит. Здобувачі засвідчили, що напередодні контрольного заходу викладач пояснює процедуру та критерії оцінювання. Графіки проведення семестрових контрольних заходів є інформативними, доступними, розміщуються на дошках оголошень, у групах соцмереж (Телеграм) здобувачів. Загалом, форми контрольних заходів та критерії оцінювання є чіткими, зрозумілими. Їх різноманітність та систематичність застосування дозволяють ґрунтовно й об'єктивно оцінити навчальні досягнення здобувачів за кожним ОК і за ОП у цілому.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Процедура присвоєння кваліфікації за ОП регулюються п. 2.12. Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Quality-2020.pdf>). Згідно зі Стандартом вищої освіти для першого (бакалаврського) рівня спеціальності 035 «Філологія», атестація здобувачів вищої освіти відповідного рівня здійснюється у формі у формі атестаційного іспиту. Традиційною формою підсумкової атестації на бакалаврських програмах в КНУ, і в ННІФ зокрема, є також кваліфікаційна робота бакалавра. Кафедра теорії та практики перекладу романських мов імені Миколи Зерова підготувала методичні вказівки щодо регламенту виконання, написання, оформлення кваліфікаційних робіт, особливостей підготовки до захисту робіт. За умови успішного виконання всіх форм атестації випускникові програми присуджується ступінь бакалавра з присвоєнням кваліфікації «бакалавр філології» за спеціалізацією: 035.053 Філологія (романські мови та літератури (переклад включно), перша – португальська), за освітньою програмою: Переклад із португальської та з англійської мов. З урахуванням специфіки перекладацької діяльності, до якої готує ОПП, очікуваних ПРН та змісту завдань підсумкової атестації, Еґ вважає введення додаткової форми атестації доцільною та обґрунтованою.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Процедура проведення контрольних заходів регламентується Новою редакцією Положенням про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (розділи 4, 7, https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf), а також, в частині, яка не суперечить цьому положенню (Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в КНУТШ від 3 листопада 2014 року: <http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Polojennya%20opro%20DEK.doc>). Тимчасовий порядок проведення заліково-екзаменаційної сесії та підсумкової атестації з використанням технологій дистанційного навчання у КНУТШ (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok%20zal_ekz%20sesii%20odyst_tehn.pdf). Зазначені документи розміщені у вільному доступі на сайті Київського національного університету імені Тараса Шевченка. У робочих програмах зазначено процедури проведення контрольних заходів, складниками яких є методи контролю, форми оцінювання, шкала та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів. Здобувачеві вищої освіти надане право оскаржити оцінку за екзамен або залік згідно п. 7.2. «Процедури розгляду звернень здобувачів освіти щодо оцінювання» Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf). У процесі навчання за ОПП діють процедури запобігання конфлікту інтересів: занесення результатів поточного контролю до журналів обліку роботи академічної групи, контроль за своєчасним і повним його здійсненням; публічний і полісуб'єктний характер оцінювання та звітування за результатами практик; колегіальний характер комісії при повторному перескладанні екзамену. З метою забезпечення об'єктивності оцінювання у ЗВО є також практика запрошувати сторонніх екзаменаторів, які одночасно є й роботодавцями, до складу ЕК, що підтверджено під час зустрічі з фокус-групами (Гожик А.П., Малинін А.) та протоколом № 33

засідання екзаменаційної комісії №25 від 09.06.2022р. За час реалізації ОПП випадків оскарження результатів контрольних заходів серед учасників освітнього процесу не виявлено.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

Політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності викладено у документах: «Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУ імені Тараса Шевченка» (https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf), «Етичний кодекс університетської спільноти» (<https://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/ethical-code/Ethical-code-of-the-university-community.pdf>), «Пам'ятка норм етичної поведінки для учасників освітнього процесу КНУ імені Тараса Шевченка» (<https://cutt.ly/r8wq76X>). У них унормовані процедури дотримання академічної доброчесності, перевірки на плагіат наукових та бакалаврських робіт здобувачів, наукових та навчально-методичних праць викладачів, процедура встановлення відповідальності здобувачів і НПП за порушення академічної доброчесності. Інструментом протидії порушенням академічної доброчесності в КНУ є обов'язкова перевірка роботи за допомогою програмного забезпечення UniCheck (<https://unicheck.com/>), здобувачі вищої освіти ознайомлені з цим програмним забезпеченням (Омельченко І.). За словами здобувачів (Дядечко О., Омельченко І.), викладачі інформують здобувачів про необхідність дотримання правил академічної доброчесності, неприпустимість плагіату та некоректного цитування. Питання академічної доброчесності розглядаються під час вивчення обов'язкових ОК «Вступ до університетських студій» (Тема 1.1.). ЕГ констатує, що заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості, однак форми популяризації є обмеженими.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

Сильними сторонами ОПП у контексті Критерію 5 є: чіткість і зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання здобувачів вищої освіти; системна увага до питань академічної доброчесності на стратегічному та процедурному рівнях із розробленням системи різнопланових документів (не лише ґрунтовне «Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», яке висвітлює всі необхідні питання, процедури та інструменти, але й стратегічний документ «Етичний кодекс університетської спільноти» та коротка прикладна «Пам'ятка норм етичної поведінки для учасників освітнього процесу Київського національного університету імені Тараса Шевченка»).

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

Слабкі сторони, недоліки. ЗВО популяризує академічну доброчесність лише шляхом інформування з боку викладачів. Рекомендації. ЕГ рекомендує з початку 2023-2024 н.р. залучати студентів до участі в семінарах, вебінарах, круглих столах задля розширення знань про форми і види академічної доброчесності.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

ЕГ вважає достатньою політику дотримання академічної доброчесності на основі її об'єктивності, наявних форм контролю досягнень здобувачів та заходів щодо популяризації культури академічної доброчесності в ЗВО. Підкритерії 5.1, 5.2, 5.3, 5.4 повністю відповідають вимогам. Виявлені слабкі сторони є несуттєвими та можуть бути виправлені навіть протягом поточного семестру, що дає змогу оцінити відповідність критерію 5 на рівні В.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Кваліфікація НПП, задіяних у реалізації програми (доктори наук, професори, кандидати наук) дозволяє досягти заявлених в ОП програмних результатів та сформувати відповідні компетентності. Кваліфікація НПП відповідає спеціальності та освітнім компонентам, які вони забезпечують. Цьому також сприяє наявність досвіду роботи перекладача (Бережний А.), яка свідчить про відповідність НПП цілям акредитованої програми. Під час зустрічі гарант та завідувач кафедри відзначили, що враховується наукова спеціалізація та сфера наукових інтересів НПП під час закріплення дисциплін. У реалізації програми бере участь (за сумісництвом) носій мови Енрікі Албукеркі, Лектор від державної установи «Камоенс. Інститут мови й співробітництва» (МЗС Португалії), який працює за сумісництвом. Проте ЕГ констатує необхідність посилити публікаційну активність НПП, задіяних у реалізації програми. Наприклад, Орличенко О.В., Левко О.В., Гожик А.П., Вронська О.М., Бережний А.В., Фокін С.Б., Русин М.Ю. не мають наукових та навчально-методичних публікацій за останні 5 років за напрямом курсу, який викладають.

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Конкурсний добір викладачів здійснюється згідно з Порядком конкурсного відбору на посади науково-педагогічних працівників у КНУТШ (<https://cutt.ly/E3X1ch1>), який визначає процедуру, порядок, перелік необхідних документів та терміни конкурсу. Положення про порядок проведення конкурсу на заміщення вакантних наукових посад у КНУТШ (<http://surl.li/akuev>) регламентує умови проведення, вимоги до учасників, перелік необхідних документів, роботу конкурсної комісії, порядок затвердження та оприлюднення результатів. Інформація про конкурс, його терміни, умови (<https://cutt.ly/23Xowe3>), необхідні для подання документи (<http://senate.univ.kiev.ua/?cat=18>) оприлюднюються на офіційному сайті КНУ та у засобах масової інформації. В умовах контракту з науково-педагогічним працівником передбачається його внесок у наукову і науково-методичну працю (статті, посібники, методозробки, їхнє виконання необхідне для поновлення контракту на новий термін). Під час зустрічі з НПП було підтверджено прозорий та зрозумілий характер проходження за конкурсом, обізнаність викладачів з процедурою.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

Аналіз фактів та доказів засвідчує, що ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу за ОП. Відносини з роботодавцями регулює Положення про ради роботодавців у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/W3CevSi>). 26.10.2021 створено Раду роботодавців КНУ (<https://www.knu-employers-council.com/>). Під час зустрічі з роботодавцями Ігор Маликін, директор Товариства з обмеженою відповідальністю «Лінго», зауважив, що до 2022 року активно брав участь в обговоренні ОП. За сумісництвом на кафедрі працює Енрікі Албукеркі, координатор Центру португальської мови і культури. Залучення роботодавців до спілкування зі здобувачами організовано під час зустрічей, які кафедра за погодженням з адміністрацією проводить з працівниками посольств і торгових представництв (Португалії та Бразилії). Залучення роботодавців відбувається й під час проходження здобувачами практик на таких базах, як Національний музей голодомору-геноциду (Міжнародний проект «Аудіогід для кожного») та Центр португальської мови та культури імені Камоенса у місті Києві (у 2021 році - аудіовізуальний переклад фільму «Canção de Lisboa», а в 2022 році – перша серія серіалу «1986» та переклад есе Рікарду Араужу), Академічний театр оперети.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

Згідно з Відомостями СО, значна кількість викладачів португальської мови та перекладу є водночас професіоналами-практиками, що мають вагомий перекладацький доробок (Бережний А., Верба Г., Вронська О). Під час зустрічі зі здобувачами було підтверджено участь у зустрічі з перекладачем-практиком, який розповів про практичні моменти професії. До викладання залучений за сумісництвом Енрікі Менезіш ді Алмейда Бернарду Албукеркі, координатор Центру португальської мови і культури імені Камоенса в місті Києві. Однак під час зустрічі з роботодавцями, Павлов М. зауважив відсутність інтересу ЗВО на його пропозиції щодо співпраці та участі в освітньому процесі.

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

Система професійного розвитку НПП КНУШТ регламентується Положенням про підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників КНУ імені Тараса Шевченка (<https://cutt.ly/S3Co06o>), яке встановлює обсяги, види і форми, програми, облік, планування та організацію, порядок зарахування результатів

підвищення кваліфікації та стажування. КНУ здійснює фінансування підвищення кваліфікації відповідно до річного плану НПП, які працюють в університеті за основним місцем роботи. Координацію стажування здійснює навчально-методичний відділ підвищення кваліфікації (<http://www.ipe.knu.ua/pro-nas-2.html>) Інституту післядипломної освіти та кафедра; можливості для закордонного стажування пропонує відділ академічної мобільності (http://mobility.univ.kiev.ua/?page_id=2&lang=uk). Відповідно до відомостей ЗВО, сертифікатів про стажування та підвищення кваліфікації, наданих на запит ЕГ, НПП підвищували свою кваліфікацію за різними програмами протягом останніх 5 років (Верба Г., Орличенко С., Шестопа О.)

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Професійне заохочення НПП регулюється Положенням про заохочувальні відзнаки (<https://cutt.ly/r3N8gGW>), яке регламентує нагородження НПП відзнаками п'яти ступенів, визначає підстави для нагородження, його порядок. Під час зустрічі з НПП, Чередниченко О., Фокін С, Бережний А. підтвердили, що в університеті існує прозора та чітка система преміювання за різні види діяльності НПП, зокрема за публікації в наукометричних виданнях категорії А; є також присвоєння почесного звання «Кращий викладач року» за поданням кафедр. На вимогу ЕГ було надіслано скан-копії подяк та грамот (Орличенко О.В., Бережний А.) Під час зустрічі з представниками допоміжних підрозділів представник бухгалтерії Малеча Г. зауважила, що в КНУ діє Положення про преміювання працівників КНУ імені Тараса Шевченка, що чітко визначає умови преміювання НПП, яке здійснюється за поданням керівників підрозділів. Отже, викладачі ЗВО отримують матеріальне та моральне заохочення за результати своєї роботи.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

До сильних сторін ЕГ відносить дотримання ЗВО розроблених положень, які регулюють конкурсний добір, відносини з роботодавцями, порядок підвищення кваліфікації та стимулювання НПП, преміювання за публікаційну активність. Академічна спільнота підтвердила прозорий характер конкурсного добору, члени ЕГ пересвідчилися в практичній реалізації морального та матеріального заохочення, належному стимулюванні розвитку викладацької майстерності за рахунок існування власних програм, проведення конкурсу «Кращий викладач року», залученні до аудиторних занять носія мови за сумісництвом.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Слабкі сторони, недоліки. Відсутність у окремих викладачів наукових та навчально-методичних публікацій за останні 5 років. Практика залучення до аудиторних занять представників роботодавців не має системного характеру. Рекомендації. ЕГ рекомендує постійно моніторити наукову та навчально-методичну публікаційну активність НПП за ОК, викладання яких вони забезпечують; з 2023-2024 навчального року запрошувати зовнішніх стейкхолдерів (перекладачів-практиків, роботодавців) для проведення аудиторних занять.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

ЕГ вважає, що ОПП відповідає рівню В за Критерієм 6. Встановлено повну відповідність підкритеріїв 6.1, 6.2, 6.3, 6.5, 6.6 рівню В завдяки таким ознакам: дотримання положення про конкурсний добір, забезпечення ЗВО його прозорого характеру, впровадження морального та матеріального заохочення, в тому числі за публікаційну активність, наявність власних програм стажування, збереження зарплати під час стажування; академічна та професійна кваліфікація НПП, які беруть участь у реалізації ОПП, забезпечує досягнення заявлених цілей та програмних результатів. Проте за підкритеріями 6.1 та 6.4 встановлено часткову відповідність, оскільки виявлено відсутність наукових та методичних публікацій за останні 5 років у значній кількості викладачів за ОПП та недостатню залученість представників роботодавців до аудиторних занять. Зазначені недоліки можуть бути усунені протягом 2023-2024 н.р. та не завадять досягненню програмних результатів.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

Під час вивчення ВСО й наявної на сайті КНУТШ інформації, спілкування із фокус-групами та відеоогляду матеріально-технічної бази КНУТШ встановлено, що фінансові та матеріально-технічні ресурси забезпечують досягнення визначених ОП цілей та ПРН. Навчання відбувається в корпусі навчально-наукового інституту філології (далі – ННІФ). НПП і здобувачі мають змогу користуватися сучасними лабораторіями для навчання перекладу, що обладнані інтерактивними дошками, лабораторією методики викладання східних мов та інформатики, аудиторіями мовних центрів (навіть тих, що не стосуються ОП, за умови, якщо вони не задіяні у цей час для навчання за відповідною ОП), комп'ютерними класами, лінгафонним кабінетом й мультимедійним обладнанням кафедри теорії і практики перекладу романських мов ім. М. Зерова (зокрема, відеомагнітофони). Заступник головного бухгалтера Г. Малеча повідомила, що закупівля необхідного обладнання відбувається за поданням відповідного навчального підрозділу. В КНУТШ функціонує Наукова бібліотека ім. М. Максимовича (<http://www.library.univ.kiev.ua/>). В. о. директора НБ С. Канєвська повідомила, що фонди постійно поповнюються, а в умовах дистанційного навчання здобувачі мають змогу замовити літературу через електронний каталог й скористатися послугою електронної доставки документів (безкоштовно на період дистанційного навчання), ознайомитися з повнотекстовими електронними версіями видань КНУТШ на сайті бібліотеки (<https://cutt.ly/x76RjWJ>), скористатися послугою міжнародного міжбібліотечного абонементу, а НПП мають змогу замовляти літературу для подальшої закупівлі бібліотекою. НБ надає доступ до порталу Research4Life, повнотекстової бази даних видавництва «Центр учбової літератури», реферативної бази даних SCOPUS тощо. Здобувачі та НПП мають вільний доступ до бібліотечних фондів кафедри (літературу надало зокрема Посольство Португалії), в корпусі ННІФ є читальна зала з необхідною літературою. На сторінці ОП на сайті ННІФ наявні РП: <https://cutt.ly/U5qiwGt>; <https://cutt.ly/g5qitJ7>. Результати опитувань здобувачів, оприлюднені на сторінці ОП, свідчать, що доступ до сучасної наукової та навчальної літератури є неповним (<https://cutt.ly/O5qoR8d> с.36) й не всі дисципліни забезпечені навчально-науковою літературою та методичними матеріалами (<https://cutt.ly/o5qoBhb>, <https://cutt.ly/A5qoos5>). Під час зустрічі зі здобувачами з'ясовано, що для вивчення іноземних мов здебільшого послуговуються підручниками, наданими НПП або Посольством Португалії, оскільки в науковій бібліотеці наявні переважно радянські примірники. НПП запевнили, що активно працюють над розробкою власних підручників. У КНУТШ діє електронна система Triton, що дає змогу здобувачам ознайомитися із підсумковими оцінками, обрати вибіркові дисципліни (<https://student.triton.knu.ua/>). Функціонал для НПП передбачає доступ до навчального навантаження, але лише з локальної мережі КНУТШ. На території КНУТШ є укриття, медпункт, їдальні, спорткомплекс тощо. В гуртожитках є спортзала, коворкінг.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

Під час виїзної експертизи підтверджено, що КНУТШ забезпечує вільний безоплатний доступ НПП і здобувачів до інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької й наукової діяльності в межах ОП. Зокрема, встановлено, що здобувачі й НПП мають можливість користуватися навчальними лабораторіями, центрами мов (за умови, якщо в них в цей час не проходять заняття відповідної ОП), комп'ютерним класом та іншими приміщеннями, фондами читальної зали, кафедри теорії і практики перекладу романських мов імені Миколи Зерова; отримувати безкоштовні консультації психолога; брати участь у секціях, наукових та позанавчальних заходах тощо. Також здобувачі, що долучаються до наукових конференцій, організованих ННІФ, можуть безоплатно публікувати тези. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича надає здобувачам і НПП змогу замовити літературу через електронний каталог й скористатися послугою електронної доставки документів (є безкоштовною на період дистанційного навчання), ознайомитися з повнотекстовими електронними версіями видань КНУТШ на сайті бібліотеки (<https://cutt.ly/x76RjWJ>), скористатися послугою міжнародного міжбібліотечного абонементу, також надає доступ до баз даних; НПП мають змогу замовляти літературу для подальшої закупівлі бібліотекою.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Під час аналізу документації на сайті КНУТШ, відео-огляду матеріально-технічної бази та виїзної експертизи констатовано, що освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів. Так, поміж цілей, визначених у Стратегічному плані розвитку Університету на період 2018-2025 рік є ті, що безпосередньо сприяють підтриманню освітнього середовища, що є безпечним для життя та здоров'я усіх учасників навчального процесу (див. п. 81, 86 <https://cutt.ly/V5r6OZ8>); належні умови праці та навчання забезпечено й регламентовано Правилами внутрішнього розпорядку КНУТШ (<https://cutt.ly/M5r6y6y>) й Правилами внутрішнього розпорядку в студентських гуртожитках (<https://cutt.ly/r5r6TCd>), що є належно оприлюдненими на сайті Первинної профспілкової організації та на сайті Студмістечка. У навчальному корпусі наявні інструкції з техніки безпеки, протипожежної безпеки тощо; є медпункт, встановлено пандуси для маломобільних груп населення, укриття. Безпечі також сприяє відеоспостереження й наявність охорони. Підтриманню психічного здоров'я здобувачів та НПП сприяє діяльність Психологічної служби (безкоштовно, <https://cutt.ly/t5r6Nl2>), створені телеграм-канали та інші ресурси для підтримки: "Helper Hub" (чат емоційної підтримки студентів студентами https://t.me/helper_hub2), чат зв'язку з психологом

(https://t.me/chat_PS_KNU). Також підрозділами університету є Університетська клініка (<https://clinic.knu.ua/>) та Інститут психіатрії Університету (<https://knu.ua/ua/departments/psychiatry>). Для задоволення потреб та інтересів здобувачів в корпусі є облаштований внутрішній двір, кафе та їдальня, Центр іноземних мов (<http://langcenter.knu.ua>) тощо. Здобувачі мають змогу брати участь у спортивних секціях, наукових та просвітницьких заходах. В гуртожитках є тренажерна зала й коворкінг. Під час зустрічі із органами студентського самоврядування з'ясовано, що Студпарламент бере активну участь у з'ясуванні і задоволенні потреб та інтересів здобувачів, напр., за проханням здобувачів проводяться подкасти та лекторії на ютуб-каналі Студпарламенту (<https://cutt.ly/H5teP9w>). Також виявленню потреб та інтересів здобувачів сприяє безпосереднє спілкування здобувачів із кураторами та гарантом. Відповідно до загальноуніверситетського опитування за 2022 р., ступінь забезпечення своїх інтересів здобувачі оцінюють в 4,7 балів з 7 можливих (<https://cutt.ly/K5tflfo>).

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Під час виїзної експертизи (а саме спілкування із НПП, здобувачами, представниками Студпарламенту та представниками допоміжних структурних підрозділів КНУТШ) й аналізу інформації, що є у вільному доступі, встановлено, що здобувачі дістають освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку безпосередньо від НПП та гаранта ОП під час міжособистісного спілкування та упродовж навчального процесу; від представників Студпарламенту (у своїх соцмережах Студпарламент публікує актуальну інформацію щодо освітнього процесу (https://t.me/spu_knu), також Студпарламент вивчає і задовольняє потреби та інтереси здобувачів (<https://cutt.ly/H5teP9w>), бере участь у вирішенні конфліктних ситуацій тощо) й Психологічна служба КНУТШ (<https://psyservice.knu.ua/>; безкоштовна консультаційна підтримка); відділ академічної мобільності та відділ міжнародних зв'язків (<https://cutt.ly/H5okbGB>, <http://international.knu.ua/>; надають інформацію щодо можливостей академічної мобільності та міжнародної співпраці, допомагають із оформленням документації), відділу сприяння працевлаштування (<http://jobs.knu.ua/>). Актуальна інформація щодо організації освітнього процесу оприлюднена на сайті ННІФ (<https://cutt.ly/r5ohAsA>; йдеться про графіки навчального процесу, розклад занять, сесії, проходження практики тощо), в соціальних мережах КНУТШ, ННІФ та кафедри: <https://www.facebook.com/kyiv.university/>, <https://www.facebook.com/philology.knu.ua/>, <https://cutt.ly/x5okDaf>. Отже, встановлено, що КНУТШ забезпечує різносторонню комплексну підтримку здобувачів ОП.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

КНУТШ вживає заходів для забезпечення умов для здобуття права на освіту тим здобувачам, які мають особливі освітні потреби. Відповідно до п. 12.3.8. «Положення про організацію освітнього процесу» (<https://cutt.ly/n5oqG97>), КНУТШ забезпечує учасникам освітнього процесу (у т. ч. здобувачам освіти з особливими потребами) безперешкодний доступ до навчально-методичного забезпечення, бібліотечних ресурсів, наукометричних баз даних, надання їм фахової консультаційної підтримки, тощо, а також належне технічне оснащення аудиторного фонду та гуртожитків, надає підтримку випускникам у працевлаштуванні; п. 9.6.2: здобувачі мають право на академічну відпустку за станом здоров'я, призовом на строкову військову службу у разі втрати права на відстрочку, за сімейними обставинами тощо; п. 9.6.3: відпустки із вагітності та пологів, догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку та відпустка у разі, коли дитина потребує домашнього догляду, надають в порядку та на підставах, що визначені Кодексом Законів про працю України. Окрім зазначеного положення, створенню достатніх умов для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами сприяє прийняття Концепції інклюзивної освіти «Університет рівних можливостей» (<https://cutt.ly/t5oqLqQ>) й створення і оприлюднення Порядку супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення (<https://cutt.ly/25oqXKJ>). В рамках проекту «Університет рівних можливостей» також розроблено і оприлюднено Пам'ятку про правила комунікації із людьми з інвалідністю (<https://cutt.ly/U5oqBwU>). Зазначені документи наявні на офіційному сайті КНУТШ у рубриці «Університет рівних можливостей» (<https://cutt.ly/H5oqMil>). Відповідно до ВСО, продемонстрованих відео й онлайн-екскурсії, КНУТШ забезпечує доступ до будівель навчальних приміщень та іншої інфраструктури для осіб, які відносяться до маломобільних груп населення. Освітній процес за ОП відбувається у корпусі Навчально-наукового інституту філології, є пандуси на сходах на першому поверсі корпусу ННІФ, є спеціально обладнані вбиральні для маломобільних груп населення та спеціальні таблички зі шрифтом Брайля в коридорах та на аудиторіях. Відповідно до результатів опитування здобувачів у 2022 р. (<https://cutt.ly/g5oq35v>), викладачі загалом враховують індивідуальні особливості, освітні потреби, можливості та здібності усіх здобувачів освіти, приділяють спеціальну увагу особам з особливими потребами. Наразі здобувачі з особливими освітніми потребами на ОП не навчаються.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо) у КНУТШ регламентують такі документи, як-от: Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу (<https://cutt.ly/Q5osGat>); Етичний кодекс університетської спільноти (<https://cutt.ly/L5osJfW>); Пам'ятка норм етичної поведінки для учасників освітнього процесу (<https://cutt.ly/a5osL21>); Порядок вирішення конфліктних ситуацій (<https://cutt.ly/75osBHN>); Порядок запобігання та протидії дискримінації, булінгу, гендерно-обумовленому насильству (<https://cutt.ly/Y5os1Wf>); Антикоруційна програма (<https://cutt.ly/m5os3kU>). Ці документи є належно оприлюдненими на офіційному сайті КНУТШ (<https://knu.ua/ua/official>) та ННІФ (<https://cutt.ly/d5os7Qy>). На сайті КНУТШ є рубрика «Запобігання та протидія корупції» (<https://cutt.ly/s5osOHs>) з оприлюдненою Антикоруційною програмою та інформацією, як повідомити про корупцію (електронним листом на адресу: anticor@univ.kiev.ua; письмово за адресою: 01601, м. Київ, вул. Володимирська, 60; телефон (044) 239-31-60). Аналіз зазначених документів дає змогу дійти висновку, що будь-який член університетської спільноти може подати скаргу на порушення принципів чи норм поведінки, зокрема письмово звернутися до керівника підрозділу, до штатного складу якого належить звинувачена в порушенні особа чи група осіб. Заявник має надати докази порушення норм та правил; анонімні заяви не розглядаються. Керівник підрозділу організовує розгляд справи, у випадку грубого порушення етичних принципів чи норм, зафіксованих у Кодексі (напр., повторно вчинені незначні порушення, а також порушення, що завдають значної шкоди іншим членам університетської спільноти та/чи репутації КНУТШ), керівник відповідного підрозділу уповноважений ініціювати розгляд справи на Комісії з етики (з дев'яти осіб, з них два представники студентів, один представник аспірантів та докторантів). Висновки Комісії з етики мають рекомендаційний характер і керівництво КНУТШ чи його підрозділу може брати їх до уваги, ухвалюючи рішення щодо порушника Етичного кодексу. Відповідно до результатів опитування здобувачів за 2022 р. (<https://cutt.ly/K5oa1KC>), не всім здобувачам відома процедура своєчасного та оперативного розв'язання спірних питань (зокрема пов'язаних з конфліктами, сексуальними домаганнями, корупцією, дискримінацією тощо) (один здобувач позначив «Однаковою мірою погоджуюсь та ні», один – «В основному погоджуюсь», один – «Не знаю про таке»). Під час онлайн-експертизи підтверджено, що Студентський парламент бере участь у профілактиці та вирішенні конфліктних ситуацій. У випадку виникнення конфліктної ситуації, здобувачі звертаються до НПП, гаранта, Студпарламенту на етапі, коли конфлікт лише починає виникати, і вирішують ситуацію на неформальному рівні. Ситуацій, пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією на ОП не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Потужна матеріально-технічна база (зокрема, обладнання лабораторій для навчання перекладу). Тісна співпраця із Посольством Португалії, заплановане відкриття центру португальської мови й культури (<https://knu.ua/news/12688>). Учасники наукових конференцій, організованих ННІФ, мають змогу безкоштовно публікувати тези. Активна підтримка психологічного здоров'я учасників освітнього процесу через діяльність Психологічної служби й телеграм-каналів для емоційної підтримки. Проведення моніторингу з метою вивчення думки студентів щодо задоволеності процесом провадження освітньої діяльності за ОП й оприлюднення його результатів.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкі сторони, недоліки. 1. Використання застарілих та російськомовних джерел у навчальному процесі (ОК8: російська література п. 1-2, джерела 1989 р.; ОК11 джерела 1924 р., 1958 р., російськомовні джерела п. 15; ОК17 джерела 1993 р., 1995 р., російськомовні джерела тощо). 2. Для НПП передбачено доступ до електронної системи Triton лише на території КНУТШ, що в умовах дистанційної освіти й воєнного стану обмежує можливість використання системи (у той же час здобувачі мають необмежений доступ до Triton). 3. В межах ОП немає організованого моніторингу потреб та інтересів здобувачів (лише на рівні КНУТШ). 4. Не всім здобувачам відома процедура своєчасного та оперативного розв'язання спірних питань (зокрема пов'язаних з конфліктами, сексуальними домаганнями, корупцією, дискримінацією тощо). Рекомендації. 1. Рекомендуємо переглянути РП навчальних дисциплін й актуалізувати рекомендовану літературу до початку 2023-2024 навчального року; активізувати розроблення власних підручників й посібників, а також посилити використання сучасних автентичних джерел з фонду кафедри теорії і практики перекладу романських мов імені Миколи Зерова 2023-2024 навчального року. 2. Розглянути можливість надати НПП доступ до системи Triton поза територію КНУТШ до початку 2023-2024 навчального року. 3. Організувати моніторинг (напр., у вигляді розширення вже наявного опитування) потреб та інтересів здобувачів на рівні ОП до початку 2023-2024 навчального року. 4. Ознайомити здобувачів із процедурою своєчасного та оперативного розв'язання спірних питань (зокрема пов'язаних з конфліктами, сексуальними домаганнями, корупцією, дискримінацією тощо) до початку 2023-2024 навчального року (і надалі - щорічно).

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

ОП загалом відповідає вимогам підкритеріїв 7.1, 7.2, 7.3, 7.4, 7.5, 7.6; має позитивні практики в контексті підкритерія 7.1 (потужна матеріально-технічна база, зокрема, обладнання лабораторій для навчання перекладу, тісна співпраця із Посольством Португалії, заплановане відкриття центру португальської мови й культури, проведення моніторингу із метою вивчення думки студентів щодо задоволеності процесом провадження освітньої діяльності за ОП й оприлюднення його результатів), 7.2 (учасники наукових конференцій, організованих ННІФ, мають змогу безкоштовно публікувати тези), 7.4 (активна підтримка психологічного здоров'я учасників освітнього процесу через діяльність Психологічної служби й телеграм-каналів для емоційної підтримки), 7.5 (прийняття Концепції інклюзивної освіти "Університет рівних можливостей", розроблення й впровадження у практику Пам'ятки про правила комунікації із людьми з інвалідністю) і некритичні недоліки, що можуть бути виправлені до початку 2023-2024 навчального року, в контексті підкритерія 7.1 (рекомендуємо переглянути РП навчальних дисциплін й актуалізувати рекомендовану літературу; розглянути можливість надати НПП доступ до системи Triton поза територією КНУТШ до початку 2023-2024 навчального року), 7.3 (рекомендуємо організувати моніторинг потреб та інтересів здобувачів на рівні ОП до початку 2023-2024 навчального року), 7.6 (рекомендуємо ознайомити здобувачів із процедурою своєчасного та оперативного розв'язання спірних питань (зокрема пов'язаних з конфліктами, сексуальними домаганнями, корупцією, дискримінацією тощо) до початку 2023-2024 навчального року), що зумовлює оцінку «В» за цим критерієм.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

«Положення про організацію освітнього процесу у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<https://cutt.ly/p5wrhiQ>), «Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності та освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (<https://cutt.ly/n5wrlzr>) визначають принципи забезпечення якості освітніх програм, регламентують принципи, процедури, індикатори забезпечення якості освітньої діяльності, висвітлюють розподіл обов'язків між структурними підрозділами КНУ; прописують процедуру розробки ОП, внесення змін, її закриття. Участь та роль НМР у розробленні, затвердженні та моніторингу програм регулює «Положення про науково-методичну раду» (<http://senate.univ.kiev.ua/?p=798>). У відкритому доступі знаходиться ОП за 2019 та 2020 роки (<https://cutt.ly/T5wrUIQ>). Підтвердженням послідовного дотримання визначених ЗВО процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми є документи, надані на запит ЕГ: скан-копії витягів з протоколів засідання кафедри теорії та практики перекладу романських мов імені Миколи Зерова, де обговорювались питання розроблення, затвердження, моніторингу ОП; витяги з протоколів, що підтверджують процедуру залучення стейкхолдерів та роботодавців, випускників та академічної спільноти до оновлення змісту ОП; протокол засідання щодо внесення змін до ОП редакції 2020 р. та додаток з інформацією про зміни: уточнення, вилучення, додавання, переформулювання, що підтверджує обговорення та затвердження ОП, призначення гарантів та ініціацію звернення до роботодавців щодо співпраці.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Процедури залучення здобувачів вищої освіти до процесу періодичного перегляду ОП врегульовано «Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу» (<https://cutt.ly/18PBVHFf>). Зокрема, п. 3.8 визначає порядок формування і внесення консолідованих пропозицій здобувачів освіти щодо змісту ОП, НП та ОК. Ініціатором внесення таких змін може бути Студентський парламент структурного підрозділу за поданням старостою академічної групи обґрунтованих пропозицій відповідно до визначеної форми. Гарант ОП зобов'язаний повідомити студентський парламент про результат розгляду пропозиції і мотивацію прийнятих рішень. Окрім того, п. 9.4 окреслено процедури оцінювання очікувань, потреб і задоволеності студентів щодо програми, передбачено залучення студентів до складу робочих груп з оновлення ОП, проведення опитувань, круглих столів та прийняття відповідних рішень за результатами здійснення моніторингу. Розгляд ОП відбувається в кінці кожного семестру, здобувачі мають можливість безпосередньо звертатись до НПП щодо покращення змісту ОК, викладачі вчасно реагують на такі звернення. Зустріч з фокус-групою представників студентського самоврядування підтвердила, що пропозиції щодо перегляду ОП здобувачі мають змогу надавати гаранту ОП, проте конкретних прикладів (витягів з протоколів засідання кафедри, фіксації зустрічей та представлення на офіційних сторінках ННІФ соціальних мереж) участі здобувачів чи представників органів студентського самоврядування у перегляді ОП не було надано.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

Процедури залучення роботодавців до процесу періодичного перегляду ОП врегульовано Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу (<https://cutt.ly/18PВНFi>). П. 9.2 окреслює процедури оцінювання та врахування потреб роботодавців та суспільства під час оновлення ОП, зокрема особливості проведення опитування роботодавців та стейкхолдерів-партнерів, які забезпечують бази практик, проведення круглих столів за участі зацікавлених сторін, а також внесення змін до ОП та ОК на основі ідентифікованих потреб. Під час спілкування з гарантом ОП, роботодавцями та випускниками експертна група переконалася у тому, що роботодавців безпосередньо залучають до перегляду ОП. ЕГ надано для ознайомлення протоколи засідань кафедри теорії та практики перекладу романських мов імені Миколи Зерова із залученням до обговорення роботодавців (див. дод. док. Витяги з протоколу зустрічі зі стейкхолдерами, роботодавцями, випускниками Витяги з протоколів від 28.10.2019 р.). З метою посилення ролі роботодавців під час розроблення та реалізації освітніх програм у КНУ ім. Т. Шевченка затверджено Положення про Ради роботодавців у (<https://cutt.ly/A9BXSNC>), відповідно до якого на рівні факультетів/інститутів може бути створено Експертну раду – консультативно-дорадчий орган, котрий об'єднує представників роботодавців за відповідною спеціальністю. Інформація про Раду роботодавців, яка співпрацює з цією ОП, відсутня. Водночас, розробникам ОП вдалося сформувати експертне коло осіб, зацікавлених у підготовці фахівців із перекладу та залучених до обговорення та удосконалення ОП безпосередньо або опосередковано. ЕГ мала змогу зустрітися з Маликінім Ігорем (директор Бюро перекладів «Лінго»), який підтвердив, що надавав пропозицію посилити практичну складову ОП; Андрієм Кравченко, Посольство Федеративної Республіки Бразилія в Україні; Енріке Альбукерке, директор Центра португальської мови імені Камоенса в Києві; Павловим Миколою, президент, директор департаменту цивільного права та захисту прав фізичних осіб Української іноземної юридичної колегії). Отже, можемо стверджувати про процедурне врегулювання в КНУ ім. Т. Шевченка залучення роботодавців до перегляду та вдосконалення освітніх програм, а також реалізацію на практиці визначених положень. Розробникам ОП вдалося сформувати коло зацікавлених роботодавців-партнерів у реалізації наукових і культурних проєктів, практичної підготовки здобувачів, що створює відповідні передумови для формування Експертної ради роботодавців на базі ННІ філології із залученням зовнішніх стейкхолдерів, зацікавлених у підготовці фахівців з перекладу.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

В КНУ існує практика збору інформації щодо працевлаштування випускників, створено сектор працевлаштування КНУ (<http://job.univ.kiev.ua/>). На сторінці ОП наявні відгуки колишніх здобувачів (<https://cutt.ly/55fZAEJ>). Під час зустрічі з фокус-групами було встановлено, що збір інформації щодо кар'єрного шляху випускників здійснюється через безпосередню комунікацію викладачів та випускників, особисті контакти. У ході спілкування з Гарантом та академічним персоналом ЕГ з'ясовано, що окремої робочої групи чи відповідального за кооперацію з випускниками особи на кафедрі немає, оскільки за словами завідувача кафедри в роботу з випускниками залучення всі представники НПП. ЕГ підтверджено факт того що, в ННІ філології впроваджено відкриту базу (складено списки випускників), що оновлюється щорічно та містить інформацію щодо працевлаштування випускників (відповідальними є завідувачі кафедр та гаранті ОП). Отже, простежуємо реальну взаємодію з випускниками, яка, однак, потребує певної систематизації й адміністрування на рівні ННІ філології. Під час спілкування з ЕГ керівництво інституту підтвердило своє зацікавлення в завершенні роботи з розроблення інституційного інструменту аналізу кар'єрного шляху випускників та врахування отриманої інформації під час здійснення процедур забезпечення якості вищої освіти.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

ЕГ встановлено, що відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у КНУ ім. Т. Шевченка (<https://cutt.ly/U8PZfoh>) метою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в КНУТШ є досягнення позитивних результатів якості підготовки здобувачів вищої освіти (с. 131). Положенням про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в (<https://cutt.ly/r8PZcVT>, розділ 9) врегульовано періодичність моніторингу та перегляду ОП, що відбувається в залежності від терміну перегляду, визначеного у самій освітній програмі, та від потреби (один раз на 2, 3, 4 або 5 років). Відділ забезпечення якості освіти КНУ ім. Т. Шевченка (<https://www.facebook.com/department.quality/>) займається моніторингом чинників, від яких залежить якість освіти, допомагає структурним підрозділам у розвитку та забезпеченні культури якості освіти на шляху до процедури акредитації освітніх програм. На зустрічі з адміністративним персоналом представницею Відділу забезпечення якості освіти КНУ ім. Т. Шевченка (Дарія Щеглюк) було зазначено, що моніторинг якості освітніх програм відбувається передусім на рівні кафедр, інституту/факультету шляхом опитування студентів, викладачів, зовнішніх стейкхолдерів, на сторінці ОП сайту ННІ філології вказано електронну пошту гаранта ОП для збору пропозицій та зауважень. Централізований моніторинг здійснюється передусім шляхом аналізу узагальнених показників, результатів загальноуніверситетських опитувань. Перед початком роботи Приймальної комісії обговорюється питання включення ОП в перелік для вступу. На основі комунікації з розробниками ОП, адміністрацією ННІ філології, аналізу редакцій ОП (2020 р.), а також наданих для ознайомлення протоколів засідання кафедри теорії та практики перекладу романських мов імені Миколи Зерова (див. дод. док. Витяги з протоколів зміст ОП) можемо стверджувати про наявність практики реагування на зміни у нормативних документах, які регулюють питання змісту освіти за спеціальністю, у тому числі прийняття нових освітніх і професійних стандартів. Зокрема, затвердження ОП в редакції 2020 р. враховувало вимоги Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 “Філологія” для бакалаврського рівня вищої освіти, затвердженого Міністерством освіти і

науки України (наказ №869 від 20.06.2019 року). Зазначене дозволяє ЕГ дійти висновку, що в ЗВО ефективно та прозоро функціонує система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти завдяки злагодженій комунікації між усіма структурними підрозділами університету, що уможливорює вчасне виявлення недоліків та потреб удосконалення освітніх програм і, відповідно, оперативне внесення змін.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Акредитація є первинною. Однак, відповідно до відомостей про самоаналіз, заклад враховує рекомендації, які були висловлені під час акредитації інших ОП, що було підтверджено під час зустрічі з гарантом та завідувачем кафедри. Зокрема, вивчення відомостей самоаналізу та спілкування з гарантом та академічним персоналом (НПП кафедри) дозволили підтвердити факт того, що робочою групою ОП уважно вивчено та відслідковується досвід акредитації програм в інших структурних підрозділах КНУ імені Тараса Шевченка у 2019/2020 н.р. <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1650>, у 2020/2021 н.р. <http://senate.univ.kiev.ua/?p=1894> та у 2021/2022 н.р. <http://senate.univ.kiev.ua/?p=2123>, які розглядалися на засіданнях Вченої ради і розсилалися на факультети/інститути). На зустрічі з гарантом, адміністрацією та НПП було відзначено позитивний досвід участі в програмі підвищення кваліфікації «Роль гарантів освітніх програм у розбудові внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти» (травень 2022 р.), що дозволяє розробити перспективу подальших змін в ОП, активізувати та оптимізувати комунікацію з усіма учасниками освітнього процесу та тих, хто бере участь у формуванні й реалізації ОП.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Забезпечення якості вищої освіти визначено однією зі стратегічних цілей у «Стратегічному плані розвитку на період 2018-2025 рр. (ред. затв. Вченою радою 14.12.2022 р., <https://cutt.ly/39TzIEN>)» - р. 1 «Формування системи забезпечення якості освітньої діяльності та вищої освіти (внутрішньої системи забезпечення якості освіти) в Університеті». Послідовність і відданість цій цілі можна простежити й через той факт, що КНУ ім. Т. Шевченка має історію розбудови внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти, зокрема шляхом долучення до міжнародних проєктів (Еразмус+ QUAERE «Система забезпечення якості освіти в Україні: розвиток на основі європейських стандартів і рекомендацій», 2015-2018 рр., (<https://cutt.ly/B8Vo8Mo>)). У КНУ створені всі необхідні умови для розвитку культури якості учасників освітнього процесу. Члени ЕГ пересвідчилися, що тісна взаємодія структурних підрозділів та чіткий розподіл обов'язків щодо перегляду ОП забезпечує умови для її постійного розвитку, дозволяє залучати до розвитку ОП викладачів, роботодавців та здобувачів, які усвідомлюють свої права та обов'язки у забезпеченні якості освітньої програми. Програму підвищення кваліфікації для гарантів, завідувачів кафедр, заступників керівників структурних підрозділів «Роль гарантів в розбудові внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти» (<http://www.univ.kiev.ua/news/12249>) запроваджено у 2021 р. з метою формування культури якості вищої освіти. Зустрічі ЕГ з представниками різних рівнів системи, що функціонує, засвідчили, що в КНУ ім. Т. Шевченка сформовано культуру якості, що є передумовою постійного вдосконалення освітньої діяльності ЗВО. Водночас зауважимо, що попри продемонстроване реальне функціонування внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти окремі аспекти функціонування системи, зокрема на рівні відповідальності ННІ філології, потребують удосконалення: - розбудована мережа роботодавців-партнерів створює передумови для формування в ННІ філології Експертної ради за спеціальністю 035 Філологія як консультативно-дорадчого органу, який би став інструментом безпосереднього реалістичного залучення роботодавців до процедур забезпечення якості освітніх програм; - простежене зацікавлення представників студентського самоврядування та здобувачів освіти ОП в долученні до процедур забезпечення якості не повною мірою реалізоване через низьку мотивацію та недостатню обізнаність з процедурою.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Заклад послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження та перегляду ОП. В академічній спільноті сформована культура якості за рахунок чіткого розподілу обов'язків та відповідальності між структурними підрозділами у забезпеченні якості освітніх програм, щорічного аналізу результатів акредитацій та їхнього узагальнення, запровадження програми підвищення кваліфікації для гарантів, усвідомлення всіма учасниками освітнього процесу своєї ролі у забезпеченні якості освітньої програми. Думка здобувачів береться до уваги під час моніторингу ОП через систематичне опитування, результати якого обговорюються на засіданні кафедри, особисті бесіди з НПП, які викладають за ОП, та гарантом. Розробникам ОП вдалося сформувати експертне коло осіб, зацікавлених у підготовці фахівців із класичних мов та залучених до обговорення та удосконалення ОП безпосередньо або опосередковано.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

Слабкі сторони, недоліки. Серед можливостей власної участі у перегляді ОП представники студентського самоврядування визначили лише звернення до гаранта. Рекомендації. ЕГ рекомендує під час наступного перегляду ОП організувати спільну (онлайн) зустріч робочої групи, здобувачів, представників студентського самоврядування та роботодавців для обговорення пропозицій щодо змісту ОП; запровадити у 2023-2024 н.р. практику анонімного опитування потенційних роботодавців щодо змісту ОП з подальшим обговоренням його результатів на засіданнях кафедри.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЕГ вважає, що ОП відповідає рівню В за критерієм 8. Встановлено повну відповідність підкритеріїв 8.1, 8.4, 8.5, 8.6, 8.7 за рахунок послідовного дотримання ЗВО процедур розроблення, затвердження та перегляду ОП, чіткого розподілу обов'язків між структурними підрозділами у внутрішній системі забезпеченні якості освіти, впровадження програми підвищення кваліфікації для гарантів, надання НПП можливості впливати на зміст ОП, залученості здобувачів до процесу перегляду ОП через систематичне опитування та особисті звернення до гаранта. За підкритеріями 8.2. та 8.3 встановлено, що роботодавці не обмежуються участю в перегляді ОП та наданням рецензій і окремих пропозицій, але й беруть активну участь у практичній її реалізації. Однак, представники органів студентського самоврядування передбачає лише зверненнями до гаранта. Виявлені недоліки можуть бути усунені після проведення акредитаційної експертизи і не впливають на відповідність критерію 8 рівню В.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Встановлено, що у КНУТШ наявні чіткі та зрозумілі правила стосовно прав та обов'язків усіх учасників освітнього процесу. Усі нормативно-правові документи наявні у відкритому доступі на сайті КНУТШ та ННІФ (<https://knu.ua/ua/official> ; <https://philology.knu.ua/normatyvni-dokumenty/>) та доступні для усіх учасників освітнього процесу. Основними нормативними документами, що регламентують організацію та здійснення освітнього процесу в КНУТШ й регулюють права та обов'язки учасників освітнього процесу є: Положення про організацію освітнього процесу (<https://cutt.ly/o5tPJ4z>); Статут (<https://cutt.ly/Q5tAruz>); Етичний кодекс університетської спільноти (<https://cutt.ly/35tAy3C>); Положення про гаранта ОП в КНУТШ (<https://cutt.ly/j5tAola>); Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність КНУТШ (<https://cutt.ly/D5tAsSp>); Положення про систему забезпечення якості освіти та освітнього процесу в КНУТШ (<https://cutt.ly/I5tAgQ4>); Порядок вирішення конфліктних ситуацій у КНУТШ (<https://cutt.ly/75tAlAy>); Правила внутрішнього розпорядку у студентських гуртожитках КНУТШ (<https://cutt.ly/75tAlAy>). Результати опитування здобувачів за 2022 р., оприлюднені на сторінці ОП (<https://cutt.ly/R5tSOkS>), підтверджують, що здобувачі ознайомлені зі своїми правами та процедурами, що регламентують освітній процес. Зокрема, йдеться про процедуру обрання вибіркових дисциплін, оскарження результатів оцінювання (здобувачі засвідчили, що вони з нею ознайомлені, і вона є зрозумілою і доступною), можливість вибору баз проходження практик, участі в наукових заходах, програмах академічної мобільності тощо. Під час онлайн-зустрічей підтверджено, що здобувачі та НПП здебільшого орієнтуються у своїх правах, обов'язках та процедурах, що регламентують освітній процес. Здобувачі отримують необхідну інформацію з сайту КНУТШ, ННІФ, зі сторінки Студпарламенту у соціальних мережах та від НПП, з РП навчальних дисциплін. З'ясовано, що правила стосовно прав та обов'язків учасників освітнього процесу є чіткими та зрозумілими.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін.

Проект ОП завчасно опубліковано на офіційному сайті ННІФ (<https://cutt.ly/t5tTzza>) з електронною адресою для надання зауважень, рекомендацій та пропозицій заінтересованих сторін: gverba12@gmail.com. Після затвердження редакції ОП її проект замінено на затверджений опис ОП, утім, після закінчення громадського обговорення не було оприлюднено таблицю пропозицій стейкхолдерів.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

На офіційному сайті ННІФ до публічного доступу надано достовірну інформацію щодо ОП (зокрема, її цілі, очікувані результати навчання, ОК; докладну інформацію про членів проєктної групи, навчальний план, РП обов'язкових навчальних дисциплін та дисциплін вільного вибору, результати моніторингу ОП щодо оцінки якості викладання й задоволеності здобувачів процесом провадження освітньої діяльності за ОП, накази про проходження виробничої перекладацької практики, теми кваліфікаційних робіт, рецензії та відгуки, інформацію щодо співпраці з роботодавцями та науковцями): <https://cutt.ly/u5tGGiS> На думку ЕГ, КНУТШ демонструє відкритість та публічність, обсяг оприлюдненої інформації є достатнім для того, щоб забезпечити можливість потенційних вступників зробити поінформований вибір щодо вступу на ОП, а роботодавців – щодо цілей та змісту підготовки здобувачів за цією ОП.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Сильні сторони: Обсяг оприлюдненої інформації для потенційних вступників та інших заінтересованих сторін (зокрема, інформація про членів проєктної групи, результати моніторингу ОП щодо оцінки якості викладання й задоволеності здобувачів процесом провадження освітньої діяльності за ОП, рецензії та відгуки, інформація щодо співпраці з роботодавцями та науковцями). Проведення організованого моніторингу рівня задоволеності здобувачів процесом провадження освітньої діяльності за ОП, під час якого зокрема встановлюється, чи ознайомлені здобувачі зі своїми правами та процедурами, що регламентують освітній процес.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Слабкі сторони та недоліки. Не всі посилання на сторінці ОП є активними (наприклад, розділ «Наукова робота студентів»), не до всіх файлів є відкритий доступ (зокрема, файл «Опитування здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» з курс»). Після закінчення громадського обговорення не було оприлюднено таблицю пропозицій стейкхолдерів. Рекомендації. Рекомендуємо до червня 2023 року наповнити інформацією розділ «Наукова робота студентів», надати доступ до файлу «Опитування здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» з курс» і продовжувати позитивну практику оприлюднення актуальної інформації про ОП. Рекомендуємо оприлюднити таблицю пропозицій стейкхолдерів після наступного громадського обговорення змін до ОП.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

ОП загалом відповідає вимогам підкритеріїв 9.1, 9.2, 9.3; має позитивні практики в контексті підкритерія 9.1 (проведення організованого моніторингу в межах ОП, що дає змогу встановити, чи ознайомлені здобувачі зі своїми правами та обов'язками), 9.3 (обсяг оприлюдненої інформації для заінтересованих сторін) і некритичні недоліки, що можуть бути виправлені до початку 2023-2024 навчального року, в контексті підкритерія 9.2 (рекомендуємо оприлюднити таблицю пропозицій стейкхолдерів), 9.3 (рекомендуємо до червня 2023 року наповнити інформацією розділ «Наукова робота студентів» й надати доступ до файлу «Опитування здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «Бакалавр» з курс»), що зумовлює оцінку «В» за цим критерієм.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

не застосовується

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

не застосовується

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

не застосовується

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

не застосовується

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

не застосовується

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

не застосовується

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

не застосовується

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

не застосовується

Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

не застосовується

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	<i>не застосовується</i>

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Відсутні

***

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Амеліна Світлана Миколаївна

Члени експертної групи

Забужанська Інна Дем`янівна

Райлянова Вікторія Едуардівна

Мельник Наталія Іванівна

Малишева Марія Геннадіївна